

Zornig – Fra vred til voksen handler om mange almene emner såsom personlig udvikling, mønsterbrud, om hverdagslivet, når man har gjort det til sit arbejde at reflektere og dele sin egen personlige historie, om det at leve med at være en offentlig person, der offentligt deler det mest sårbare i sit liv.

Som forsker i dialogisk praksis, hvor tidligere bande- og rockermedlemmer deler deres personlige historier i oplæg, i livsbiografier og i debatter på de sociale medier synes jeg, det er rigtig interessant at læse om mønsterbryderen Lisbeth Zornigs erfaringer med at bruge sig selv til at gøre en forskel for at ændre de samfundsmæssige betingelser for andre udsatte borgere. Ved at dele sine personlige erfaringer om livet med senfølger af seksuelt misbrug er Lisbeth en stor inspiration for andre, der ligeledes kæmper med at leve med traumer fra barndommen og med at føle sig anderledes. Med små pudsige og humoristiske hverdagsbeskrivelser beskriver Zornig paradokser og de svære følelser, der følger med, når man bruger sin egen personlige historie til at ændre verden.

Bogen er bygget kronologisk op som dagsbogsfortælling over et halvt år, og den er illustreret med mange fotografier fra Lisbeths hverdag, venner og familie. Ud over en kort indledning sættes dagsordenen om mønsterbrud med en scene, hvor Lisbeths barndomsveninde Fatima fra Lolland laver lab dance på Lisbeth til en fin bogreception for bogen *Zornig – vrede er mit mellemnavn* – en reception med 100 gæster og mange fine mennesker. Her forstår vi de pinligheder og dilemmaer, Lisbeth må leve med, når hun både vil holde fast i sine gamle veninder og familien med rødder i Lollands underklasse og bygge bro i forhold til det etablerede Danmark, og dem, der har magten til at forandre verden. I det følgende vil jeg nævne de af bogens afsnit, der gjorde mest indtryk på mig:

Jeg blev rørt over beskrivelsen af Lisbeths brors Tonnys socialrådgiver, hvor der var gode beskrivelser af den menneskelige, dybe, vedvarende omsorg, som også fortsatte efter at hun var gået på pension.

Afsnittet 'Weekend med dyret Rolf' (s. 57-) var særligt spændende at læse for mig som forsker i tidligere bandemedlemmers identitetsformation. Jeg bed især mærke til parallellerne til mine forskningsresultater om, at det er godt for de tidligere bandemedlemmer eller rockere, hvis det er muligt for dem at forholde sig til og integrere det gamle rocker-jeg fremfor at skubbe det væk som noget, man ikke længere er, noget, der hører til en fjern fortid til. Men jeg bed også mærke i omkostningerne ved at dele sine sårbarheder offentligt, fx rystede det mig, hvordan andre kunne nedgøre Lisbeth og kalde hende "et professionelt incestoffer" (s. 148), men samtidigt var det godt at læse om, hvordan hun taklede det og fik vendt situationen ved at konfrontere personen med det. Jeg blev også slået af Lisbeths hudløst ærlige selvkritik, når hun fx fortalte om sine tidligere kæresterelationer (s. 112-113), den grad af ærlighed og dybde i selvkritikken er en sjældenhed i selvbiografiske bøger.

Bogen er letlæst og kan læses af både fagfolk og mennesker helt uden uddannelse, man flyver igennem den. Der var kun et sted i bogen, hvor jeg var ved at lægge den fra mig, men jeg fortsatte læsningen med en følelse af ubehag og kvalme. Det var afsnittet "Mor, vil du vidne imod Jan" (s. 186-188). Her hører vi om Lisbeths SMS-dialog med moderen. Moderen er på vej til at dø af kræft, og Lisbeth prøver at få hende til at anerkende og bekræfte Lisbeths barndomserfaringer, hvor hun i alderen 10-12 år delte seng med moderen og stedfaderen, og hvor stedfaderen Jan forgreb sig på Lisbeth. Selv om afsnittet er ubehagelig læsning, så er det vigtigt – man føler med hende og forstår hendes dybe vrede. Man kan sætte sig ind i Lisbeths indædte kamp for at få sin mor til at tale om misbruget, få hende til medgive, at hun husker det, at hun var ansvarlig og svigtede Lisbeth ved at lade det ske og senere ved at fortie det.

Jeg vil klart anbefale bogen, den er bredt relevant og vil kunne inspirere mange, både fagfolk og personer med udsat baggrund til at bryde tabuer og komme til forståelse med hinanden, hvilket kan bibringe til tiltrængt empowerment.

Af Line Lerche Mørck, cand.psych., ph.d.

